

Snøskuterløyper i Sør-Varanger – Rapport om Naturmangfold

Vurdering av snøskuterløyper opp mot prinsippene i naturmangfoldlovens kapittel II

Innhold

Innledning/metode:	2
Samlet vurdering:	3
Vurdering av snøskuterløyper og vann for resting.....	4
Omfang av snøskuterløyper:	4
Løype 1 - Fra Tyttebærsletta til Mikkelsbukta:.....	5
Løype 2 - Fra Bugøynes til Bugøyfjord:.....	5
Løype 3 - Fra Bugøyfjord til Neiden om Gallok:	5
Løype 4 - Fra Bugøyfjord til Bogobekken:	6
Løype 5 - Fra Bugøyfjord til Braselv:.....	6
Løype 6 - Fra Neiden til Strømnes via Braselv:	7
Løype 7 - Fra Øvre Neiden til Neiden:	7
Løype 8 - Fra Øvre Neiden til riksgrensen:	8
Løype 9 - Fra Enaremyra til Husvatnet:	8
Løype 10 - Fra Sandnes til Munkefjord og Enaremyrene:	8
Løype 11 - Fra Ropelv til Myggvann via Johannesdalen:.....	9
Løype 12 - Fra Fredheim til Store Ropelvatn:	10
Løype 13 - Fra Tårnet til Vintervollen:.....	10
Løype 14 - Fra Vintervollen til Grense Jakobselv:.....	10
Løype 15 - Fra Vintervollvatnet til Småstraumvatnet:	11
Løype 16 - Fra Tårnet til Korp fjell:	11
Løype 17 - Fra Brattli til Harefoss:.....	12
Løype 18 - Fra Skrukkebukta til Gjøkhotellet/ Gjøkåsen ved FV 885:	12
Løype 19 - Fra Langvasseid til Veståsveien:	13
Løype 20 - Fra Trangsund til Russeåsen:	13
Løype 21 - Fra Sametibrua til Lille Sameti:.....	14
Løype 22 - Fra Sametibrua til Lille Røyrvatnet:	14
Løype 23 - Fra Hauge til Vaggatem:.....	15
Løype 24 - Fra Gjøkhotellet til Treriksrysa:	15

Innledning/metode:

Kommunens myndighet til å fastsette forskrift om snøskuterløyper er hjemlet i motorferdselloven med forskrift. Kommunen plikter etter forskriftas § 4a sjette ledd å «*utrede virkningen løypene vil ha for friluftsliv og naturmangfold i influensområdet*» før løypeforslaget sendes på høring.

I tillegg til kravene om vurdering av virkning på naturmangfoldet jf. forskrifta, må prinsippene for offentlig beslutningstaking jf. naturmangfoldloven §§ 8 - 12 vurderes for hver løype.

Alle offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal etter lovens § 8 «*bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger*».

Det er i vurderingene lagt særlig stor vekt på utvalgte og viktige naturtyper og hvilke effekter de foreslåtte løypene vil kunne ha på disse. Dette fordi disse naturtypene har spesielt stor betydning for biologisk mangfold. Videre har løypenes påvirkning på arter av særlig stor og stor forvaltningsinteresse blitt vurdert. Dette er norske ansvarsarter, truede arter, spesielle økologiske former, prioriterte arter, fredete arter, andre spesielt hensynskrevende arter og nær truede arter.

Det er viltet som i størst grad påvirkes av snøskuterløyper, og det er denne gruppen som har fått mest fokus i kommunens vurderinger. Artsobservasjonene registrert i naturbase er av ulik geografisk nøyaktighet. I og med at influensområdet varierer etter terreng og hvilken art det gjelder, har ikke dette så stor betydning for vurderingen all den tid viltet ofte benytter seg av store habitater.

Selv om eggleggingen skjer etter at snøen har blitt borte, etablerer fuglene seg tidligere og er i en sårbar fase under hekketiden. Det må derfor tas særlig hensyn i april også før snøen blir borte. Det er i særdeleshet rovfuglene som er sårbare fordi de starter hekketiden tidlig. Informasjon om hekketid er hentet fra Norsk ornitologisk forening, i tillegg til Miljødirektoratets veileder (2016).

Under forutsetning av at det ikke drives ulovlig kjøring i løyper med lite snø, vil ikke løypene få noen særlige konsekvenser for plantelivet. Botaniske forekomster og sopp er likevel tatt med i vurderingen.

Løypas influensområde er det området som påvirkes av løypa for eksempel gjennom støy fra motorisert ferdsel. De fleste virveldyr som er registrert i naturbase har stor rekkevidde og lever på store områder. Hvor stort influensområdet er varierer også etter topografi i og rundt løypetraseen. I hvor stor grad de registrerte artene vil bli påvirket av løypene er derfor vanskelig å si.

Utredningen er gjort etter Miljødirektoratets veileder «Naturmangfold og planlegging av snøskutertraseer» (2016). Det benyttet karttjenesten miljøstatus.no i arbeidet. Det er tatt utgangspunkt i eksisterende kunnskap i Naturbase, Artskart og en kartlegging av viltområder (NINA 2003). I tillegg har Fylkesmannen i Troms og Finnmark oppgitt hekkeplasser for fredet rovvilt (dataene er unntatt offentlighet jf. offentlighetsloven § 24 tredje ledd). Enkelte observasjoner er svært gamle, men de antyder likevel at de aktuelle områdene kan være mulige biotoper for arten og er således ikke irrelevante.

Snøskuterløyper kan for eksempel ødelegge for hekkende rovfugl, ynglende rovvilt eller spesielt sårbar natur. Kommunene har plikt til å utrede virkningene løypene vil ha for naturmangfoldet når løypene legges. Plikten til å ta hensyn må anses som brutt dersom kommunen legger løyper med tilhørende rasting for nære hekkeplasser, hi, spillplasser eller liknende, slik at det er fare for at hekking oppgis, eller gjennom særlig sårbare eller truede botaniske forekomster der skader på vegetasjon eller markdekke kan oppstå ved lite snødekke.

Aktuelle spørsmål å få besvart:

- Finnes det sårbart naturmangfold lokalisert i løypenes influensområde?
- Hvilke konsekvenser kan snøskuterløypene ha for naturmangfoldet?

Dersom det er kjente konflikter må kommunen vurdere om disse er forenlige med de hensyn som regelverket er ment å ivareta.

Samlet vurdering:

I arbeidet med snøskuterløypene er det benyttet kjent kunnskap fra offentlige databaser og opplysninger fra andre myndigheter, lokalbefolkning og erfarings basert kunnskap internt i kommuneadministrasjonen. Kunnskapsgrunnlaget vurderes med dette å være tilfredsstillende jf. naturmangfoldlovens § 8.

Føre-var-prinsippet etter naturmangfoldlovens § 9 er lagt til grunn og det er i utredningen derfor tatt inn flere arter med i vurderingen enn hva som i praksis er nødvendig.

Snøskuterløypene har blitt vurderet etter den samlede belastningen økosystemet ellers vil bli utsatt for og naturmangfoldlovens prinsipp om økosystemtilnærming jf. § 10 synes derfor oppfylt. Snøskuterløypene skal kjøres på snø og ikke barmark, prinsippet om at kostnader ved miljøforringelse etter § 11 skal bæres av tiltakshaver kommer derfor ikke til anvendelse.

Gjennom å sette forbud mot kjøring på barmark og ved å legge løypene slik at hensynet til naturmangfoldet, friluftslivet og sikkerhet balanseres på en god måte, synes prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder i § 12 for ivaretatt.

Valg av traseer og vann for rasting er gjort for å være minst mulig til skade for naturmangfoldet i kommunen. Det er lagt vekt på at skuterløypenettet skal være funksjonelt for brukerne, samtidig som (blant annet) naturmangfold må hensyntas. Flere av løypene som lå i høringsforslaget er fjernet på grunn av hensynet til naturmangfold. Flere av løypene fra høringsinnspill er ikke videreført av hensyn til blant annet naturmangfold. De løypene som allerede er etablert og som kommer innenfor varsomhetssoner er vurdert å ikke være vesentlig til skade for de artene det gjelder. Ved omlegging av løyper er disse som hovedprinsipp lagt på eller nær eksisterende inngrep eller traseer, som for eksempel kraftlinjer eller tømmerveier.

I Sør-Varanger kommune er det et rikt dyreliv med et mangfold av arter. I influensområdet til løypene og de vannene hvor det tillates rasting er det gjort en rekke funn av slike arter. Det er imidlertid et fåtall av disse artene som direkte berøres negativt av skuterløypene. I hovedsak er de sårbare tidene for mange arter på tider av året hvor snøskuterkjøring ikke er tillatt og derfor oppstår det ikke konflikt. De artene som er spesielt sårbare, hvor hekketiden er i samme periode som åpne skuterløyper er ivaretatt på en god måte og det foreslås ikke nye løyper i slike områder.

Vanlige arter som elg, ryper (li- og fjellryper) og skogsfugl er ikke omtalt særskilt under hver løype. Dette fordi de registreringene som ligger i offentlige kartdatabaser er svært mangelfull og noe tilfeldig for disse artene. Når det gjelder elg har man ved omlegging av løyper i Pasvikdalen holdt seg unna de mest skogsfugl og elgtette områdene, her kan nevnes områdene vest for Stenbakk, mellom Oksefjell og Skogfoss og mellom Vaggatem og Gjøkåsen. Når det gjelder li- og fjellryper så er dette arter som ikke er spesielt vare for snøskutertrafikk. Her er det kun løypa mellom Bugøyfjord og Bugøynes som er en ny løype og som således kan gi økt påvirkning på disse artene. Øvrige løyper har

kun mindre traseendringer og vurderes ikke å gi vesentlig økt påvirkning. Rypebestandene varierer kraftig mellom år og påvirkning fra skutertrafikken er ikke påvist som en påvirkningsfaktor på dette.

Den totale lengden på skuterløypenettet øker med ca. 91,8km. Å begrense løypelengden er ikke et mål i seg selv. Økt løypelengde kan heller ikke automatisk sidestilles med økt belastning. Hver enkelt løype inkludert rasting på vann er vurdert opp imot hensynet til naturmangfoldet, jfr.

Miljødirektoratets veileder. Funn i analysen er innarbeidet løypenettet for å ivareta naturmangfoldet på best mulig måte. Den totale belastningen på naturmangfoldet vurderes ut ifra dette ikke å bli vesentlig økt som følge av forslaget. Den samlede vurdering er at forslaget ikke gir vesentlig økning i negative konsekvenser for naturmangfoldet i forhold til dagens løypenett.

Vurdering av snøskuterløyper og vann for rasting:

Omfang av snøskuterløyper:

Lengde snøskuterløyper		
Løypenr	forslag (Km)	eksisterende (Km)
1	22,4	22,4
2	30,3	30,3
3	54,1	54,1
4	17,0	17,0
5	23,8	23,8
6	29,3	30,8
7	10,9	10,9
8	4,8	4,8
9	15,3	15,3
10	32,9	33,3
11	30,9	30,9
12	4,7	4,7
13	7,5	7,5
14	32,8	34,4
15	12,1	12,1
16	28,4	28,4
17	17,3	17,3
18	80,7	80,9
19	13,4	13,4
20	17,7	17,7
21	11	6,5
22	12,6	12,6
23	30,1	30,1
24	27,3	26,3
SUM	567,3	565,4
alt. Løype 3	13,2	13,2

Løypenummer er iht. nye løypenummer, men sammenlikningen er gjort med hvor den enkelte løypa går i dag.

Som det framgår at tabellen over så øker den totale lengden på snøskuterløypenettet med ca. 1,9km. Det er i hovedsak endringene ved Gjøkåsen (Løype 24) og ved Lille Sameti (Løype 21) som utgjør det meste av økningen. Å begrense løypelengden er ikke et mål i seg selv. Økt løypelengde kan heller ikke

automatisk sidestilles med økt belastning. Hver enkelt løype inkludert rasting på vann er vurdert opp imot hensynet til naturmangfoldet. Når det gjelder tilknytning til hyttefelt så har mange av hyttefolket i dag dispensasjon til å kjøre til hyttene, som i framtiden vil tas bort. Det er også utstedt vedteiger som folk utnytter for å komme seg til dagens løypenett, ettersom vedteig gir tillatelse til snøskuterkjøring. Samlet kan derfor åpne løyper redusere belastningen da man får samlet og kanalisert snøskuterkjøringen til faste løypetraseer, framfor at hver hytteeier/vedhugger finner sin egen løype.

Løype 1 - Fra Tyttbærslletta til Mikkelsbukta:

Ved Storsanden er det registrert en viktig naturtype, sanddyne. Løypa er her lagt godt utenom denne naturtypen og langt på kjørespor i hyttefeltet. Hensynet til naturtypen anses derfor ivaretatt. Løypa går ikke gjennom noen utvalgte eller viktige naturtyper. Registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse innenfor løypas influensområde er: Heipiplerke (livskraftig), bjørkefink (livskraftig), svartbak (livskraftig), fiskemåke (nær truet). Alle hekker etter at snøen har gått og skuterløypene antas derfor ikke å gi noen negativ konsekvens for disse.

Løypa vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Løype 2 - Fra Bugøynes til Bugøyfjord:

Løypa legges rundt og ikke over Sopnesmyra som er den viktige naturtypen palsmyr. Her er blant annet flaktorvmose, som er en art av særlig stor forvaltningsinteresse. Denne er kategorisert som livskraftig i rødlista. Løypa er lagt i kanten av myra for å unngå palsmyra, dette vurderes som tilstrekkelig for å unngå negative konsekvenser for myra. Kjøring på barmark tillates ikke og mosearten vurderes derfor ikke å bli berørt.

Løypa vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Rasting:

Battervatnet (Stourrajavri) var i høringsforslaget foreslått for rasting. I nærheten av vannet er det ikke registrert noen utvalgte eller viktige naturtyper. Det er ikke registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse i influensområdet. Rasting på vannet vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet. På grunn av andre hensyn er imidlertid vannet tatt ut fra forslaget.

Løype 3 - Fra Bugøyfjord til Neiden om Gallok:

Løypa går over vestsiden av Færdesmyra som har status som naturreservat etter verneplan for myr. Motorisert ferdsel er etter fredningsforskrifta av området tillatt på vinterføre. Dette er en eksisterende løype og det er ikke mulig å komme seg forbi naturreservatet og til Gallok uten store omlegginger.

Videre er arter av særlig stor forvaltningsinteresse innenfor løypas influensområde:

Lappspurv (sårbar), havelle (nær truet), brushane (sterkt truet), fjellmyrløper (livskraftig).

Løypa er lagt utenom området Vuostamušvuobmi, hvor artene lappspurv og havelle er registrert.

Alle disse artene hekker i slutten av mai etter at snøen har gått. Det antas derfor ikke at snøskuterløypene vil ha noen særlig innvirkning på dem.

Løypa er her foreslått i samme trasé som nytt sperregjerde mellom reinbeitedistriktene i området, dette for å samle inngrep i området.

I området sør for Farkollen ligger en hekkeplass for Fjellvåk, som er en fredet rovfugl. Iht. Miljødirektoratets veileder (2016) er det en varsomhetssone på 1500 meter rundt slike hekkeplasser. Hekkeplassen ligger ca. 600 meter fra dagens løype. Fjellvåk hekker i såkalte smågnager år og antallet hekkende par varierer stort mellom år og områder. I og med at løypa allerede går gjennom området er det lite sannsynlig at løypen vil ha negative konsekvenser for fjellvåk, både på individ- og bestandsnivå. Fjellvåk er en ansvarsart i Norge og er klassifisert som livskraftig.

Sideløype til Bogobekken er lagt rundt Færdesmyra for å ikke komme i konflikt med naturreservatet.

Sideløype til Grytefossneset berører ikke viktige naturverdier.

Løypa vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Rasting:

- Førstevannene (Vuosttamušjávri)– 229/233 m.o.h
- Jorbagálsjávri – 204 m.o.h

I nærheten av disse vannene er det ikke registrert noen utvalgte eller viktige naturtyper. Det er ikke registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse i influensområdet.

Blautmyrvatnan (Suttesvuomejávrrit) og Jovnnajávri var i høringen foreslått tillatt for rasting. På grunn av hekkeplass for Fjellvåk tas disse vannene ut av forslaget. Rasting på øvrige vann vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Løype 4 - Fra Bugøyfjord til Bogobekken:

Løypa går ikke gjennom noen utvalgte eller viktige naturtyper. Registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse innenfor løypas influensområde er:

Havelle (nær truet), dvergalk (livskraftig), storlom (livskraftig).

Alle disse artene hekker i slutten av mai etter at snøen har gått. Det antas derfor ikke at snøskuterløypene vil ha noen større innvirkning på dem.

Løypa vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Løype 5 - Fra Bugøyfjord til Braselv:

Løypa går ikke gjennom noen utvalgte eller viktige naturtyper.

Registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse innenfor løypas influensområde er:

Håret myrflatbelg (sårbar), kolamelde (nær truet), flaktormose (livskraftig), fjelldroneflue (livskraftig). Kjøring på barmark eller på sommeren tillates ikke og disse artene vurderes derfor ikke å bli berørt. Løypa vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Rasting:

- Bjørnvatnet (Guovžajávri) – 97 m.o.h
- Braselvatn (Guolleveaijávri) – 9 m.o.h
- Lille Jerestamjavri (Uhcit Jerestanjávri) – 100 m.o.h

I nærheten av disse vannene er det ikke registrert noen utvalgte eller viktige naturtyper. Det er ikke registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse i influensområdet.

- Store Jerestamjavri (Jerestanjávri Stuorra) – 93 m.o.h: Her er det i influensområdet registrert lavarten furuskjell, som er kategoriser som nær truet. Kjøring på barmark tillates ikke og lavarten vurderes derfor ikke å bli berørt.

Rasting på disse vann vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Løype 6 - Fra Neiden til Strømnes via Braselv:

Skuterløypa går ikke gjennom noen utvalgte eller viktige naturtyper, men passerer et område med en lokalt viktig naturtype på Neidenelva.

Neidenelva er nasjonal lakseelv, det er flere arter av særlig stor forvaltningsinteresse i elva, men det vurderes at disse ikke vil påvirkes av motorferdsel på islagt elv.

Registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse innenfor løypas influensområde er:

Fjellvåk (livskraftig), havelle (nær truet), svartand (nær truet), kongeørn (livskraftig), fiskemåke (nær truet), heiplerke (livskraftig), jordugle (livskraftig), bjørkefink (livskraftig), liryte (nær truet) og gråtrost (livskraftig).

Med unntak av kongeørn og jordugle hekker alle disse artene i slutten av mai når snøen har gått. Kongeørn og jordugle kan legge egg allerede i april, men det kan antas at dette gjelder lengre sør i landet. Likevel er det viktig at dette tas hensyn til ved valg av trasé.

Ellers er det kun mindre endringer av løypas trasé og forholdet mellom naturmangfoldet og snøskuter vil derfor ikke endres nevneverdig. Løypa vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Rasting:

- Øvre Snauvatn (Bajimus Roavvejávri) – 88 m.o.h
- Elgvatn (Sarvvesjávri) – 92 m.o.h

I nærheten av disse vannene er det ikke registrert noen utvalgte eller viktige naturtyper. Det er ikke registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse i influensområdet. Rasting på disse vann vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Løype 7 - Fra Øvre Neiden til Neiden:

Løypa går ikke gjennom noen utvalgte eller viktige naturtyper. Neidenelva er nasjonal lakseelv, det er flere arter av særlig stor forvaltningsinteresse i elva, men det vurderes at disse ikke vil påvirkes av motorferdsel på islagt elv.

Andre arter av særlig stor forvaltningsinteresse: Gråtrost (livskraftig), fjelldroneflue (livskraftig), fiskemåke (nær truet), sædgås (sårbar), storspove (sårbar), havelle (nær truet), lappspove (livskraftig), sjøorre (sårbar), svartand (nær truet), storlom (livskraftig).

Alle disse artene hekker i slutten av mai etter at snøen har gått. Det antas derfor ikke at snøskuterløypene vil ha noen større innvirkning på dem.

Rasting:

- Vegvatn/Veiskillevatn (Čižžejávri) – 100 m.o.h
- Ankrøttvatn (Ánnagrehtajávri) – 98 m.o.h

I nærheten av disse vannene er det ikke registrert noen utvalgte eller viktige naturtyper. Det er ikke registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse i influensområdet. Rasting på disse vann vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Løype 8 - Fra Øvre Neiden til riksgrensen:

Løypa går over den vestlige ytterkanten av Bøttemyra som er registrert som den svært viktige naturtypen palsmyr. Dette er en naturtype som er viktig for det biologiske mangfoldet og som er i stadig tilbakegang på grunn av klimaendringer. Løypa er lagt i kanten av myra for å unngå palsmyra, dette vurderes som tilstrekkelig for å unngå negative konsekvenser for myra.

Arter av særlig stor forvaltningsinteresse: Lappstarr (sårbar - på Bøttemyra).

Kjøring på barmark tillates ikke og disse plantearten vurderes derfor ikke å bli berørt. Dette er en eksisterende skuterløype som videreføres. Løypa vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Løype 9 - Fra Enaremyra til Husvatnet:

Løypa krysser Munkelva som er registrert som en svært viktig naturtype; Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti. Kryssing av elva er ikke endret i forslaget. Den påvirkning skuterløypa har på naturtypen er allerede tilstede, der hvor løypa krysser elva. Hele elva, fra finskegrensa til Munkefjorden, inngår i registreringen. Kryssing av elva anses derfor å ha svært liten påvirkning på naturtypen.

Ingen arter av særlig stor forvaltningsinteresse registrert i løypas influensområde.

Rasting:

- Husvatnet (Fuonejávri) – 115 m.o.h

I nærheten av dette vannet er det ikke registrert noen utvalgte eller viktige naturtyper. Det er ikke registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse i influensområdet. Rasting på vannet vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Løype 10 - Fra Sandnes til Munkefjord og Enaremyrene:

Løypa krysser Munkelva som er registrert som en svært viktig naturtype; Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti. Kryssing av elva er ikke endret i forslaget. Den påvirkning skuterløypa har på naturtypen er allerede tilstede, der hvor løypa krysser elva. Hele elva, fra finskegrensa til Munkefjorden, inngår i registreringen. Kryssing av elva anses derfor å ha svært liten påvirkning på naturtypen. Løypa går ellers ikke gjennom noen utvalgte eller viktige naturtyper.

Registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse innenfor løypas influensområde er:

Svartopp (livskraftig), fjellistel (livskraftig), lappsanger (sterkt truet), jordugle (livskraftig), storlom (livskraftig), svartand (nær truet), sjørre (sårbar), lappspove (livskraftig), havelle (nær truet),

russeteppe-saltgras (livskraftig), finnmarksnøkleblom (sårbar), korshesterumpe (sårbar), vasskrans (sårbar), gulmyrull (sårbar) og lappstarr (sårbar).

Lappsanger kan sies å være unik for Sør-Varanger og har kommunen som kjerneområde. Den er ekstremt sjelden og sterkt truet på rødlista. Arten hekker imidlertid ikke før i siste halvdel av juni, lenge etter at snøskutersesongen er over. For øvrig begynner alle artene med unntak av jordugla hekketiden sin en god stund etter at snøen er borte.

Kjøring på barmark tillates ikke og plantearten vurderes derfor ikke å bli berørt.

Løypa vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Rasting:

- Ongajærvi (Oaggunjávri) – 189 m.o.h
- Teltgamvatnet (Lávvoriggejávri) – 207 m.o.h
- Tvillingvatnet – 191 m.o.h
- Vann 184 – 184 m.o.h

I nærheten av disse vannene er det ikke registrert noen utvalgte eller viktige naturtyper. Det er ikke registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse i influensområdet. Rasting på disse vann vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Løype 11 - Fra Ropelv til Myggvann via Johannesdalen:

Løypa går ikke gjennom noen utvalgte eller viktige naturtyper. Ved sideløype til Jakobsnes er det registrert en slåttemark med lokalt viktig verdi. Denne blir ikke direkte berørt av løypa. Kjøring på barmark tillates ikke og naturtypen vurderes derfor ikke å bli berørt. Dette gjelder også etter omlegging av løypa til start/stopp ved grendehuset.

Arter av særlig stor eller stor forvaltningsinteresse:

Jakobsnes: Tranestarr (livskraftig)

Jarfjordbotn: Kolamelde (nær truet)

Kjøring på barmark tillates ikke og disse plantene vurderes derfor ikke å bli berørt.

Dalvatn: Storlom (livskraftig); Arten hekker etter at snøen har gått. Det antas derfor ikke at snøskuterløypene vil ha noen større innvirkning på den.

Myggvatn: Svartbak (livskraftig) og storlom (livskraftig). Fjellvåk: I området ved Myggvann ligger en hekkeplass for Fjellvåk, som er en fredet rovfugl. Iht. Miljødirektoratets veileder (2016) er det en varsomhetssone på 1500 meter rundt slike hekkeplasser. Fjellvåk er en ansvarsart i Norge og er klassifisert som livskraftig. Hekkeplassen ligger ca. 1500 meter fra dagens løype. Fjellvåk hekker i såkalte smågnager år og antallet hekkende par varierer stort mellom år og områder. I høringen var det foreslått at løypa ble forlenget over hele Myggvann. I forslaget nå er løypa endret slik at den stopper i Storvassbukta. Dette for å ikke komme i konflikt med hekkeplassen og unngå negative konsekvenser for fjellvåk.

Løypa går ikke gjennom noen utvalgte eller viktige naturtyper. Ingen arter av særlig stor forvaltningsinteresse registrert i løypas influensområde.

Rasting:

- Lille Ropelvatn (Uhca Juranjávri) – 51 m.o.h
- Store Ropelvatn (Stuorra Juranjávri) – 51 m.o.h

I nærheten av disse vannene er det ikke registrert noen utvalgte eller viktige naturtyper. Det er ikke registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse i influensområdet. Rasting på disse vann vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

I høringsforslaget var det foreslått rasting på Myggvann. På grunn av hekkeplass for fredet rovvilt kan dette ikke tillates, ref. det overnevnte.

Løype 12 - Fra Fredheim til Store Ropelvatn:

Løypa går ikke gjennom noen utvalgte eller viktige naturtyper. Ingen arter av særlig stor forvaltningsinteresse registrert i løypas influensområde.

Løype 13 - Fra Tårnet til Vintervollen:

Løypa går ikke gjennom noen utvalgte eller viktige naturtyper. Ingen arter av særlig stor forvaltningsinteresse registrert i løypas influensområde.

Rasting:

- Tamasjokvatnet (Dámmošjávri) – 17 m.o.h

I nærheten av vannet er det ikke registrert noen utvalgte eller viktige naturtyper. Det er ikke registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse i influensområdet. Rasting på vannet vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Løype 14 - Fra Vintervollen til Grense Jakobselv:

Løypa går på vinterstengt vei fra Vintervollen til kaia i Grense Jakobselv. Det er derfor ingen fare for at botaniske forekomster eller sopp skal ødelegges ved tynt snødekke.

Løypa går ikke inn i noen utvalgte eller viktige naturtyper, men ved Bjørnstad, Heggstad og Storsanden går veien langs den utvalgte naturtypen slåttemark. Ved åpen vei når løypa går langs veien, må det tas spesielt hensyn til disse områdene.

Registrerte arter av særlig stor eller stor forvaltningsinteresse innenfor løypas influensområde er:

Grense Jakobselv: Heipiplerke (livskraftig), gråsisik (livskraftig), svartbak (livskraftig), krykkje (truet), fiskemåke (nær truet), tyvjo (nær truet), havelle (nær truet), storlom (livskraftig), sjøorre (sårbar), teist (sårbar), alke (sterkt truet), lappiplerke (livskraftig) og oter (sårbar).

Disse artene er stort sett knyttet til sjøen og vil ikke påvirkes nevneverdig av skuterløypa. De øvrige artene hekker i juni etter at snøen har gått.

Det er registrert hekkeplass for Fjellvåk i området ved Bjørneskardet. Miljødirektoratets veileder (2016) er det en varsomhetszone på 1500 meter rundt slike hekkeplasser. Hekkeplassen ligger ca. 1400-1500 meter fra dagens løype. Fjellvåk hekker i såkalte smågnager år og antallet hekkende par varierer stort mellom år og områder. I og med at løypa allerede går gjennom området er det lite

sannsynlig at løypen vil ha negative konsekvenser for fjellvåk, både på individ- og bestandsnivå. Fjellvåk er en ansvarsart i Norge og er klassifisert som livskraftig.

Rasting:

- Vintervollvatnet (Gazzaboahkánluoppal) – 79 m.o.h
- Langvatnet (Gazzaboahkánjávri) – 87 m.o.h
- Holmvatnet (Duolbajávri) – 158 m.o.h
- Holmsjøen (Stuorra Suolojávri) - 118 m.o.h
- Gardsjøen (Gárddebealjávri) - 84 m.o.h

I nærheten av disse vannene er det ikke registrert noen utvalgte eller viktige naturtyper. Det er registrert arter av særlig stor forvaltningsinteresse i influensområdet til Holmvannet, gråsisik (livskraftig), fjellvåk (livskraftig). For øvrige vann er det ikke registrert slike arter. Rasting på vannene vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Løype 15 - Fra Vintervollvatnet til Småstraumvatnet:

Løypa går ikke gjennom noen utvalgte eller viktige naturtyper.

I løypas influensområde, ytterst mot Småstrauman, er det registrert følgende arter av særlig stor eller stor forvaltningsinteresse: Alke (sterkt truet), krykkje (truet), toppskarv (livskraftig). Disse artene er stort sett knyttet til sjøen og vil ikke påvirkes nevneverdig av skuterløypa.

Rasting:

- Småstraumvatnet (Kosenjávri) – 47 m.o.h

I nærheten av vannet er det ikke registrert utvalgte eller viktige naturtyper. I influensområde, ytterst mot Småstrauman, er det registrert følgende arter av særlig stor eller stor forvaltningsinteresse: Alke (sterkt truet), krykkje (truet), toppskarv (livskraftig). Disse artene er stort sett knyttet til sjøen og vil ikke påvirkes nevneverdig av rasting på vannet.

Løype 16 - Fra Tårnet til Korp fjell:

Løypa går ikke gjennom noen utvalgte eller viktige naturtyper.

I løypas influensområde er det registrert følgende arter av særlig stor eller stor forvaltningsinteresse:

Fjellvåk (livskraftig), dette er ikke en registrert hekkeplass, og i og med at løypa allerede går gjennom området er det lite sannsynlig at løypen vil ha negative konsekvenser for fjellvåk, både på individ- og bestandsnivå. Fjellvåk er en ansvarsart i Norge og er klassifisert som livskraftig.

Elvemusling (sårbar) og insektet Protonemura intricata (nær truet). Løypa går imidlertid på vinterstengt vei (Ishavsveien) med bruer. Vannlevende dyr vil ikke påvirkes av skuterløypa.

Ellers er det ingen registrerte arter av særlig stor eller stor forvaltningsinteresse innenfor løypas influensområde.

Avstikker til Storvatnet (Fálleveiijávri) – 96 m.o.h:

I nærheten av traseen er det ikke registrert noen utvalgte eller viktige naturtyper. Det er ikke registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse i influensområdet. Traseen vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Løype 17 - Fra Brattli til Harefoss:

Løypa går ikke gjennom noen utvalgte eller viktige naturtyper.

I løypas influensområde er det registrert følgende arter av særlig stor eller stor forvaltningsinteresse:

Høstvasshår (nær truet), korsevjeblom (nær truet), sylblad (livskraftig), kjøring på barmark tillates ikke og disse plantene vurderes derfor ikke å bli berørt.

Fiskemåke (nær truet), gråtrost (livskraftig). Fiskemåke er oppgitt å være relativt tilpasningsdyktig og har habitater fra kyst til fjell, bestanden er relativt stabil i Nord-Norge. Hekketiden er etter 5.mai og skuterløype vil derfor ikke påvirke disse.

Omlagging av løypeforslag ned Brattlibakken og over Brattlibukta:

I nærheten av traseen er det ikke registrert noen utvalgte eller viktige naturtyper. Det er ikke registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse i influensområdet. Løypa vil etter ny trase i legges utenom urørt natur og legges i tilknytning til eksisterende bebygde områder. Traseen vurderes derfor å være bedre med tanke på naturmangfoldet.

Løype 18 - Fra Skrukkebukta til Gjøkhotellet/ Gjøkåsen ved FV 885:

Denne løypa er lang og beskrives her fra nord til sør, hvor løypa legges i nærheten av følgende viktige eller svært viktige naturtyper:

Sametielva: Løypa krysser den svært viktige naturtypen kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti.

Skogfoss og Kobbfosneset: Løypa er lagt utenom den viktige naturtypen gammel barskog.

Steinstryka: Løypa går på elveisen forbi Skjelbekkmyra som er den viktige naturtypen gammel barskog.

Skjærnes: Viktig naturtype (grunne strømmer).

Denne løypa er veldig lang og beskrives her fra nord til sør med og arter av særlig stor eller stor forvaltningsinteresse:

Mellom Skrukkebukta og Stenbakk går løypa kun på land ved Holmfoss der det ikke er noen arter av særlig stor forvaltningsinteresse. Herfra går løypa på elveisen frem til Skrøytnes.

Svanvik: dvergmåke (sårbar), fiskemåke (nær truet), gråtrost (livskraftig), lappfiskand (sårbar), sandsvale (nær truet), sivpurv (nær truet), bergand (sårbar).

Skrøytnes: skjeand (sårbar), brushane (sterkt truet), hettemåke (sårbar), snadderand (nær truet), fiskeørn (nær truet), jordugle (livskraftig), fjellvåk (livskraftig), sædgås (sårbar), stjertand (sårbar), lappspove (livskraftig), dvergsnipe (livskraftig), temmincksnipe (livskraftig), sivhauk (sårbar), heipiplerke (livskraftig).

Stenbakk: Myrduskfly (nær truet), blokkebærsalmott (nær truet), lavprydvikler (sårbar), fjelltistel (livskraftig) og huldreblom (sårbar).

Melkefoss: Lappmeis (livskraftig), konglebit (livskraftig), gråsisik (livskraftig), gråtrost (livskraftig), strandsnipe (livskraftig), myrhauk (sterkt truet), makrellterne (sterkt truet), taksvale, sandsvale,

Skogfoss: Fjelldroneflue (livskraftig), Sphaeriestes bimaculatus (sårbar), Trypophloeus alni (sårbar), bleikmyrklegg (livskraftig), høstvasshår (nær truet), sylblad (livskraftig), slirestarr (livskraftig), myrtevier (livskraftig), fjelltistel (livskraftig), rynkevier (livskraftig), hodestarr (livskraftig), svarttopp (livskraftig). Makrellterne (sterkt truet), lappfiskand (sårbar), dvergmåke (sårbar), skjeand (sårbar), taksvale (nær truet), blåstrupe (nær truet), fiskeørn (nær truet).

Håkseth: stjertand (sårbar), flekkhvitjuka (nær truet), tyrikjuka (nær truet) og hornskinn (nær truet).

Vaggatem og Kjerringnes: Gråsisik (livskraftig), dvergspurv (sårbar), bjørkefink (livskraftig), lappfiskand (sårbar), lappmeis (livskraftig), gråtrost (livskraftig), strandsnipe (livskraftig), storlom (livskraftig), varsler (livskraftig), lappsanger (sterkt truet), lappmeis (livskraftig), konglebit (livskraftig), dvergspett (livskraftig), furukorsnebb (livskraftig), dvergfalk (livskraftig), fiskemåke (sårbar), dvergmåke (sårbar).

Ruskenes: I området er det registrert hekkeplass for fredet rovfugl, både fiskeørn og jaktfalk, med en varsomhetssone på hhv. 1000 og 1500 meter. I tillegg er det hekkeplass for lappfiskand i Ruskebukta og spillplass for storfugl i samme område. Av hensyn til disse lokalitetene er løypeforslag gjennom Ruskebukta og mellom Vaggetem og Gjøkåsen ikke videreført. Eksisterende løype på elveisen til Vaggetem og på skogsbilvei langs Kjerringneset videreføres. I og med at løypa allerede går gjennom området er det lite sannsynlig at løypen vil ha negative konsekvenser for disse artenes hekkeplasser.

Løypa får større innvirkning på naturmangfoldet ved at den i ny forskrift skal gå mer på land enn tidligere. Det har blitt tatt hensyn til naturmangfoldet ved å legge den på utsiden av de viktigste naturområdene. Dette for å balansere hensynet til naturmangfoldet med hensynet til sikkerhet på isen.

Artene av forvaltningsinteresse hekker etter at snøen har gått. Ellers er det stort sett botaniske forekomster og sopp som ikke vil påvirkes av skuterløypene, da kjøring på barmark ikke er tillatt.

Løype 19 - Fra Langvasseid til Veståsveien:

Løypa går ikke gjennom noen utvalgte eller viktige naturtyper. Registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse innenfor løypas influensområde er: Lappsanger (sterkt truet). Traseen er lagt langs eksisterende kraftlinje til Vesteråsveien og inngrep i naturen er dermed samlet til det bedre for naturmangfoldet.

Arten hekker imidlertid ikke før i siste halvdel av juni, lenge etter at snøskutersesongen er over.

Rasting:

- Sagvatnet (Surotjávri)– 74 m.o.h

I nærheten av vannet er det ikke registrert noen utvalgte eller viktige naturtyper. Det er ikke registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse i influensområdet. Rasting på vannet vurderes å ikke gi vesentlig negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Løype 20 - Fra Trangsund til Russeåsen:

Løypa går ikke gjennom noen utvalgte eller viktige naturtyper.

Arter av særlig stor forvaltningsinteresse registrert i løypas influensområde: taigapiggskinn (nær truet), skyggebrunpigg (sårbar), furuplett (nær truet). Dette er sopparter som ikke anses berørt av skuterløypa. Skuterløypa er i dette området lagt langs kraftlinje og det vil ikke være behov for skogrydding i traseen.

Løype 21 - Fra Sametibrua til Lille Sameti:

Løypa starter ved Sametielva som er klassifisert som den viktige naturtypen «kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti». Lille Sameti regnes som en svært viktig naturtypelokalitet «gammel barskog». Området grenser mot eksisterende naturreservat og har urskog og urskognær furuskog som er viktig for mange fuglearter. Løypa er lagt langs gammel tømmervei fra Sameti og opp mot Malbekkveien og berører derfor ikke naturtypen i Sametielva. Løypa er lagt utenom naturtypen ved Lille Sameti for ikke komme i konflikt med denne.

Arter av særlig stor forvaltningsinteresse registrert i løypas influensområde:

I området er det registrert en hekkeplass for fiskeørn, en fredet rovfugl med en varsomhetssone på 1000, løypa er derfor lagt godt utenom (>1200meter) denne hekkeplassen.

Innenfor Lille Sameti (naturtypelokalitet) er det gjort mange funn av flere rødlistearter. Dette er i hovedsak plante/sopparter som ikke vil bli berørt. Området har verdi for forstyrrelsessårbare fugler som for eksempel smålom (livskraftig). Fuglearten hekker etter at snøen har tint og snøskutersesongen er over og anses derfor ikke berørt.

Rasting:

- Den sørlige delen av Lille Sameti – 95 m.o.h (sør for linje mellom X: 7707430, Y:602100 og X:7707350, Y:603180)

Det foreslås rasting på den sørlige delen av Lille Sameti (vannet). Rasting på vannet inkluderer ikke kjøring på land utenfor vannet og vurderes derfor ikke å gi vesentlig negative konsekvenser for de kvalitetene som er framhevet i avsnittet over.

Løype 22 - Fra Sametibrua til Lille Røyrvatnet:

Løypa starter ved Sametielva som er klassifisert som den viktige naturtypen «kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti». Videre går løypa fra Malbekkvatnet inn i Lille Sameti som regnes som en svært viktig naturtypelokalitet. Løypa går inn i eksisterende naturreservat «Store Sameti - Skjelvatnet naturreservat» og har urskog og urskognær furuskog som er viktig for mange fuglearter. Det er funnet flere truede rødlistearter i området.

I løypetraseen er det ikke registrert arter av særlig stor forvaltningsinteresse, i løypas influensområde er det funnet følgende arter av særlig stor forvaltningsinteresse: Svarttopp (livskraftig), myrtevier (livskraftig), fjelltistel (livskraftig), fjellfrøstjerne (livskraftig), tranestarr (livskraftig). Dette er plantearter som ikke synes å bli berørt av skuterløypa.

Rasting:

- Båttjørna – 90 m.o.h
- Malbekkvantnet (Njearreveaijávri)– 96 m.o.h

Ved Malbekkvannet er det registrert en viktig naturtype, Saimakoia som er såkalt «gammel barskog». Rasting på vannet inkluderer ikke kjøring på land utenfor vannet og vurderes derfor ikke å gi vesentlig negative konsekvenser for de kvalitetene som er framhevet i avsnittet over.

Løype 23 - Fra Hauge til Vaggatem:

I nordenden av Store Spurvvatn går løypa inn i det som etter DN's håndbøker klassifiseres som den viktige naturtypen bjørkeskog med høgstauder. Løypa går kun på isen og vil derfor ikke påvirke naturtypen.

Løypa fra Hauge til Vaggatem går på elveisen og sideløypa til Store Spurvvatn går på vinterstengt skogsbilvei fra Hauge til Lille Spurvvatnet. I løypas influensområde er det funnet følgende arter av særlig stor forvaltningsinteresse: kelokjuke (sterkt truet), rypebær (livskraftig) og taigasnylterkjuke (nær truet). Disse artene vurderes ikke å bli berørt av skuterløypa.

Løype 24 - Fra Gjøkhotellet til Treriksrøysa:

Hele løypa ligger i Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning. Fra starten og frem til Pirrivaarajänka er den lagt rett på utsiden av Pasvik naturreservat som er vernet etter verneplan for våtmark. Fra Grenseberget til Treriksrøysa går løypa langs med Øvre Pasvik nasjonalpark.

Det er i løypas influensområde svært mange arter av stor og særlig stor forvaltningsinteresse. Dette er hovedsakelig forskjellige karplanter, starr og andre botaniske forekomster, samt kjuker og andre sopp. Løypa går imidlertid på skogsbilvei helt frem til Grenseberget og på Forsvarets vei frem til Treriksrøysa. Det er derfor ingen fare for ødeleggelse, og kjøring på barmark er ikke tillatt.

I løypas influensområde er det funnet følgende arter av særlig stor forvaltningsinteresse:

Gjøkåsen: Jordugle (livskraftig), fjellvåk (livskraftig), dvergspurv (sårbar), lappmeis (livskraftig), blåstrupe (nær truet), furukorsnebb (livskraftig), lirype (nær truet), svartbak (livskraftig), bjørkefink (livskraftig), dvergfalk (livskraftig). Observasjonene er gjort fra 1973 og frem til i dag og viser at området er et viktig habitat for mange arter.

Løypa går inntil områder som i NINAs kartlegging i 2003 ble klassifisert som viktige viltområder.

Det er særlig rovfuglene som kan være sårbare for snøskuterløyper. Sånn sett er det fordelaktig at løypa går på allerede eksisterende skogsbilvei.

Løypa fra Gjøkhotellet til Gjøkåsen er lagt om og ligger nå i kraftlinjetraseen. Kommunen har avklart med Øvre Pasvik nasjonalparkstyre at en slik mindre endring er i tråd med verneforskriften for Øvre Pasvik landskapsvernområde. Å bruke eksisterende trasé begrenser belastningen på naturen. Da dagens løype-trase er ukorrekt inntegnet i kart og i realiteten følger fylkesveg 8850 helt til den slutter vil ikke løypeendringen medføre at løypa går nærmere Øvre Pasvik naturreservat enn i dag. Løypa blir å gå lengre unna. Ellers er dette en løype som har eksistert lenge og ny forskrift vil derfor ikke endre forholdet mellom løypene og naturmangfoldet. I forskriften for landskaps Naturmangfoldlovens § 49 kommer etter dette ikke til anvendelse.

Utarbeidet av:

Plan- og Utviklingsavdelingen

Sør-Varanger kommune

04.11.19

Revidert: 28.09.22